

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47,

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se însoapăz.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru 5e care publicare.

Sibiu, 31 Octomvrc.

O întâlnire minunată de împregiurări. Baronul Lud. Simonyi ese din opozițiunea moderată, el care a fost mai înainte membru al guvernului, și în momentul, când ese, dă majorității, guvernamentale un testimoniu prin care insinuă, că ea este cauza tuturor relelor, ce se revarsă asupra Ungariei. Testimoniul bar. Ludovic Simonyi nu se mulțamește cu atăta. Testimoniul se estinde asupra partidei, din care a făcut în urmă parte și pe care o declară fără putere de viață și incapabilă de guvern; și asupra stîngei extreme, care câștigă teren în sinul naționalității maghiare, atribuindu-i putere de viață și deschidendu-i perspectiva viitorului.

„Pesti Napló” vine cu o enunțiațiune, care indirect afirmă părerile bar. L. Simonyi despre slăbiciunea opozițiunii moderate. Din enunțiațiune se vede mai departe, că bar. Senyey, dela care opozițiunea moderată așteaptă vindecarea situațiunii interne a Ungariei, inclină mai mult spre retragere dela arena politică, „din considerațiune, că țeara a îndurat mari pierderi din capitalul seu moral” și din considerațiune, „că sub conducerea lui Tisza nu este cu putință nici un felu de combinațiune”.

Deputatul Polit spune în casa deputaților Ungariei, că este iluziune a crede, că forma de astăzi a dualismului va mai ține mult și își rașină părerea sa pe împregiurarea, că situațiunea financiară a mobarchiei nu poate suporta îndelung lucrul, ca două staturi, dintre care nici unul nu este pentru sine putere mare, și chieștiua cu administrațiunea chieștiuală îndoită. Polit spune Maghiariarilor, că ei în dualism au ajuns punctul lor de culmițațiune

În același timp „P. Lloyd”, foaia cărei nu i se pot disputa bunele relațiuni cu fie care guvern unguresc, de când există aceste, caută a îndulci

și a pregăti opiniunea publică pentru o federațiune vamală între Germania și Austro-Ungaria, din care cu timpul ar avè să se desvoalte o uniune vamală, în care se încapă teritoriul Europei centrale cu gurile Renului, Dunărei și până la poalele nordice a le Balcanilor, dacă nu și mai departe.

Tot atunci ambasadorul austro-unguresc dela Berlin vine la Budapesta la „visită”, și după ce a șoptit ministrului Tisza ceva la ureche, înceată sumțtarea contra teatrurilor nemțesci.

Toate aceste, și alte multe de feluul acesta, se întâlnesc în ajunul campaniei electorale.

Întâlnirea aceasta de împregiurări, ne presentă o situațiune, care înainte de toate se distinge prin neclaritate și confuziune.

În situațiunea aceasta este o sumă de curenturi cu direcțiuni diametrice și cu toate aceste, ele au să ne dea un product, în care va avè să se oglindeze viitoriul administrațiunii țerei.

Clarificase-va situațiunea înainte, sau după campania electorală? eată întrebarea, ce trebuie să ni o punem. Cum stau astăzi lucrurile nici unul din curenturile aceste nu ne dau toate garanțiile pentru o victorie completă, prin urmare de clarificarea situațiunii înainte de alegeri, abia poate fi vorba.

Guvernul se află într'o pozițiune de tot neplăcută. Ne fiind destul de tare spre a reziste presiunii din afară, caută mijloace, prin care să își susțină prestigiul popularității înaintea naționalității maghiare. Mijloacele sînt însă îndreptate asupra naționalităților nemaghiare și ele sporesc nemulțămirea în lăuntru tot așa de mult, precum se sporesce în sinul naționalității maghiare prin presiunile din afară. Șovinismul independenților încă înceacă situațiunea, căci aspirațiunile lor maghiarisătoare înștrăinează, că și guvernul, în aceeași mesură naționalitățile.

Guvernul nu poate renunța la mijloacele sale de a își susține prestigiul

popularității, pentru că își alungă conaționali în castelele independenților stîngei extreme și el scie de altă parte, că prin legi influența de căpetenie este asigurată elementului maghiar.

Guvernul va trebui dar să temporizeze și dacă are, să își ascundă cugetele sale ulterioare, rezervându-și pășirea pe față după o norocoasă campanie.

Despre celelalte partide maghiare n'avem ce să șicem, decât ce s'au șis mai sus. Ele se mărginesc, încât sînt moderate sau fără putere de viață, la o atitudine de tot rezervată; până când stînga extremă lucră din resputeri pentru a se întări și a cresce. Aceste nu ne asupresc, pentru că n'au puterea în mână. Sîntem însă siguri, că sînt tot așa de escluse ca și partida, care este astăzi la putere.

Presiunea din afară, fie din cealaltă jumetate a imperiului, fie dela Berlin, își are tendențele sale: de a împinge cultura germană spre orient.

Astfelu stînd lucrurile un lucru se presentează clar înaintea noastră a Românilor din Ungaria și Transilvania, că situațiunea noastră este una dintre cele mai grele. Aceasta este tot ce se poate vedè clar încă de pe acum.

Însè tocmai pentru că situațiunea noastră este grea, este și datorința Românilor a se eugeta serios la atitudine ce au să observe. Cuncă, mai departe nu putem sta nepăsători, ca până acum, este învederat. Nu putem sta nepăsători, pentru că după cum vedem, evenimentele, pe și ce merge, ne amenință mai mult cu copleșire.

Bărbații nostri, cari se interesează de viitorul nostru, pot vedè, că noi trebuie să avem, în marginile legilor statului, programă proprie, programă, prin carea să apărăm interesel noastre naționale, ori din care parte ar fi amenințate.

Înainte de a avè programa aceasta, bine definită, nu putem face nici un pas, nici într'o direcțiune.

Punctul cel mai însemnat, care nu poate lipsi din programă este, ca la alegerile viitoare voturile Românilor să se pună în urna electorală pentru bărbați probați de ai nostri, despre cari avem convingere deplină, că sînt statornici întru apărarea interelor naționale și nu vor sovăli în nici o împregiurare. Înjugarea alegătorilor nostri la carul guvernului, cum s'a făcut în trecut la Mercurea, Sebeș, Făgăraș și în alte părți, trebuie se lipsască. Să fim pronunțați pentru interesele noastre naționale.

Trebuie să fim pronunțați apărători ai intereselor noastre naționale. În situațiuni grele oamenii dubii sînt desconsiderați, pe când cei pronunțați sînt respectați chiar și când se află în minoritate.

Nu anticipăm mai departe. Bărbații cu interes sincer și cu esperiență politică, vor scie cum să formuleze programa, ce o pretindem dela deșșii. Ei de asemenea vor scie cum va trebui aplicată, pentru că să își aibă efectul.

Un u lucrul trebuie să i dăm zori: să vedem odată pusă în lucrare, barem modalitatea, care să facă posibilă statorirea programei, căci șilele tac și trec și evenimentele întefesc.

Noi credem că și această unica împregiurare încă ar fi în stare să ne ridice pe scara valoriei de factori politici. Simțindu-se și afară de corpul nostru național, că neam formulat și ficșat dorințele, cu toată incurcătura politică, ce planează deasupra noastră, ceilalți factori politici eară vor începe a calcula și cu noi și încă poate mai favorabil de cum își inchipuesc mulți în pesimismul de care sînt stăpâniți.

Revista politică.

Sibiu, în 31 Octomvrc.

„S. d. Tgblatt.” începe revista sa în numărul de așii cu aceea, că „vizi-ta” ambasadorului austro-unguresc

FOIȚA.

Serisoarea lui A. Papadopol Calimah cătră V. Alecsandri.

(Incheiere).

Că luteranii au fost în corespondență activă cu biserica dela Constantinopol, și că ei au cercat și au îndemnat dela început să o aducă la reformațiune, este lucru cunoscut. Discipulii lui Luter au trimis de cu vreme confesiunea lor, Confesiunea Augsburgieză (Augustana Confessio) subscrisă de electorii și de principii germani, patriarhului Mitrofan și mai multor mitropoliți spre aderare.⁴⁰⁾ Biserica dela Constantinopol se afla pe atunci în mare napăste: Turcii o asupriau, o speculau și spoliau; trebuia să tot dea la bani spre a nu se închide sfintele altare, sub fel de fel de pretește⁴¹⁾; Iesuiții o prigoniiau de moarte, necruțând nici un mijloc:

la fin justifie les moyens este un procent propriu al lor, proprietatea lor netăgăduită⁴²⁾; Luteranii o îndemneau ca să se reformeze. Unii din Greci au fost de părere să prelungească speranțele protestanților, creșdend să scape de robie prin protestantism. Dar patriarhul Ieremia a trebuit să răspundă în afărșit, că nu se poate unii cu confesiunea lor și că nici va mai replica la întrebările lor.⁴³⁾ Pânza Penelopei nu putea ține cât lumea, și Ulyse nu mai vinea!... Mai târziu protestanții n'au putut să își îndrepte cugetările spre Lucar a cărui erudițiune era vestită, care era cunoscut din călătoriile și relațiunile sale prin Englitera și prin Germania. Acum soborul dela Trident se ținuse și se stropise cu sânge, resboiul religios de 30 de ani (1618—1648) a jungia la sfărșit. Luteranii căpătău deplină libertate de religiunea lor, puterea Luteranilor devenia mare, preponderantă, și scăpând de sub jugul incuisitorial al Papei, ei aveau drept

drapel libertatea consciinței.⁴⁴⁾ Lucar de bună samă a stat în vorbă cu ei, mai ales că pînre ei el avea prieteni, camarazi de școală. Poate că Lucar a creșd, că ar fi bine să ia din nou la țesut pânza Penelopei, poate că nu era înțeles de ai sei, poate că nu putea să spuă cugetările și gândul seu... însă eată toate ce s'ar putè crede despre Lucar. Oare nu frica de Turci după biruințele lor în Ungaria, a făcut altădată pe Imperatul Germaniei Carol V (care numai luteran nu era) să obtempereze cu protestanții, să lase ca luteranismul să se respândăscă prin Germania, Suedia, Dania, Svițera, Gallia, Anglia, și Scoția, să asculte confesiunea augsburgieză și apologia lui Melancton, amենând cercetarea lor la un viitor sinod, pentru a profita de timp și a se putè folosi de împregiurări?⁴⁵⁾

Cyrl Lucar avea amici intimi pe ambasadorul Belgiei Corniliu Aggas și

pe ambasadorul Engliterii. Ei l'au ajutat din toate puterile la nevoile și la primejdiile sale.⁴⁶⁾

Această epocă a sinodului de la Iași, din 1642, cu causele și peripețiile ei, mi-a destepat-o portretul patriarhului Lucar din biblioteca de aici.

În turnul lui Baudet (*Tour de Baudet*) zidit aici la începutul seculului al XV, se păstrează arhivele Genevei. Aice sînt registrele deliberațiunilor consiliilor Republicei, adecă ale consiliului de stat și ale marelui consiliu, începènd dela 1400, în trei sute de volume în folio. În aceste izvoade de veacuri, se găsece de sigur urme dese de relațiunile Elveției cu Români. Sper că odată vouă avè timp să le cercetiez.

Acum, scumpe amice, după ce te am purtat prin atătea nezdărvăni ale trecutului, îți doresc sănătate și voe bună, și să ne vedem cu bine cât de curènd în țeară.

Alexandru Papadopol-Calimah.

„Convorbiri literare”.

⁴⁰⁾ Philippi Cyprii Chronic. pag. 425.
⁴¹⁾ Philip. Chronic. ad. an. 1536 pag. 394—395. — David Chytraeus Saxon libr. XXVII.

⁴²⁾ Innocentiu, op. laud. II, 511—112.

⁴³⁾ Chron. Philip. Cypr. pag. 422.

⁴⁴⁾ Chiterus, de pace religioasa. — Alb. Fabricius, Centifolio Lutheran. — Fleury, Histo. Eccles. tom. VIII. — Duruy, Histoire de France, pag. 240.

⁴⁵⁾ Innocentiu, tom. II. pag. 471—472.

⁴⁶⁾ Scarlat. Byzantius, H' Kōparavt. voi' τοις, tom. II. pag. 533.

pe lângă curtea din Berlin, conte Szechényi, trebuie să fie adus neplăcută descoperiri dlui de Tisza, căci scurt timp după petrecerea ambasadorului din Budapesta esilarea teatrului german din Ungaria s'a revocat.

Foile unguresci au și început a bate retragere pe linia aceasta. „Ellenör” spune, că este antigermanic dar nu este antineam. Deosebirea între una și alta este de tot subțire; amendoși însă îngroașe lucrul într-ăta, încât se vede la distanță căința pentru cele întemperate cu esilarea teatrului nemțesc.

Într-o conferință a opoziției moderate, la propunerea lui Apponyi, s'a conlus sistarea ori-cărui pas, până când încercările din altă parte de a grupa toate fracțiunile opoziției moderate, vor ajunge la un rezultat sau vor rămâne pe jos. Cum se vede opozițiunea moderată este încă departe de a fi un factor considerabil în afacerile parlamentului. Ea vine prin scirea aceasta și întărește părerea bar. L. Simonyi despre dânsa. Un lucru a făcut și partida aceasta. A respins apelul ministrului Szapáry, prin care chiema la contopirea într-o partidă toate elementele, ce stau pe baza dreptului public actual.

Diarele vieneze ne aduc scirea despre o victorie românească electorală în cercul Suceava-Seret-Radauți, unde s'a ales naționalul Cosovici, care va aparține majorității federaliste a casei deputaților din Viena. *Raree nantes în gurgile vasto* sunt astelile de victorii, cu toate aceste ele dovedesc, că naționalismul fraților noștri din Bucovina este de astă dată mai viu decât al nostru. Ei tac și fac.

Francia a trecut în zilele aceste printr-o criză ministerială. Telegrammele dela 11 Noemvren n. declară criza ca terminată, deoarece camera, care a provocat criza, avea să și retragă votul de blam.

Pactul cu Croația în dieta Ungariei.

Pactul financiar încheiat cu Croația venind la discușiune în dieta Ungariei a provocat unele manifestațiuni interesante, ce merită a fi înregistrate. După ce referentul comisiunei regnicolare Dr. Falk a recomandat casei reprezentative proiectul, ia cuvântul

Dr. Michael Polit, care începe prin a arăta, că Ungaria nici când nu a avut forța centripetală recerută, pentru a asimila sau a absorbe statele mai mici din vecinătate. Dovada cea mai elocantă în această privință ni o prezintă Croația, care se bucură de oare care autonomie, considerându-se de un regat independent, nesupus Ungariei, și care togma pentru aceasta nu poate recunoaște proiectul din discușiune sau un pact favorabil pentru sine. Să nuși facă cineva iluziuni, căci acest proiect nu va avea efecte favorabile pentru Croația.

Croația e considerată ca o țeară chivernisită de Ungaria. În înțelesul acesta și Ungaria ar fi țeară chivernisită de Austria, pentrucă Austria contribuie la cheltuelile comune 70, ear' Ungaria numai 30 procente și Ungaria nu poate plăti nici aceasta sumă din resursele sale.

Dealtimea provincialisarea graniței militare va crea în scurt timp o situațiune nouă, căci atunci Sârbii vor pași în mase mai compacte, vor conlucra Sârbii în acord cu Croajii. Între Sârbii și Croajii a existat ce e drept cu privire la peninsula balcanică o diferență esențială în păreri, dar de când Croajii vd cele ce se petrec în Bosnia, ei se apropie din ce în ce mai mult de vederile sârbesci. Nu se scie care mod de deslegare a cestuinei orientale va fi mai periculos pentru Ungaria, deslegarea austro-slavică sau cea ruso-slavică.

Se pare că această alternativă: sau Rusia sau Austria cu privire la țările sud-slavice, a adus pe Lud. Kossuth la ideea

de a împreuna Ungaria printr-o confederațiune cu popoarele orientale independente. Dar și ideea aceasta este una dintre marile iluziuni ale lui Kossuth. O astfel de confederațiune nu le trebeie popoarelor orientale, și o asemenea confederațiune nici nu se poate de loc esecuta. Dacă seminița maghiară avea numai oareși care aplecare spre o astfel de legătură, ea nu încheia pactul cu Austria, dar seminița maghiară și a respins categoric o astfel de legătură și crede că află o garanție mai bună în legătura sa cu Austria. Că Kossuth a voit să perpetueze această mare iluziune a sa despre confederațiunea dunăreană mai în deosebi și prin memoriile sale din urmă, aceasta e aproape un lucru de neprecieput. Mai că nu a apărut vre-odată o carte care să fie în stare a compromite Ungaria, seminița maghiară și pe Kossuth mai tare decât aceste memorie. Maghiarii ar trebui să oprească traducerea acestor memorie în limbi străine (Contraficieri). Abstragând că din această carte se vede, căt de puțin greutate a avut emigrațiunea maghiară în evenimentele europene, mai e și un lucru straniu, că Kossuth vorbește despre alianța cu popoarele orientale într-un moment, când partizanii sei din Ungaria stăruesc pentru susținerea Turciei și pentru un reșoiu în alianța cu Turcia contra acestor popoare orientale, pe când Kossuth nu desaproabă măcar cu un cuvânt această tendință! Ce valoare pot avè discursurile lui înute în Anglia despre asuprirea austriacă, acum când în Anglia se scie foarte bine, că Maghiarii poartă față cu naționalitățile și cu popoarele orientale aceeași politică ce o urmărește Austria față cu dânsii. Astăzi Kossuth nu și-ar mai putea afla în Anglia nici un public pentru discursurile sale.

Nu mai începe nici o înđoială că naționalitatea maghiară e mai bine asigurată prin legătura sa cu Austria. Numai căt este earăși o iluziune, a crede că forma actuală a dualismului poate fi durabilă.

Dacă nu ar fi alte motive, cel puțin motivele situației financiare e monarchiei pledează pentru o schimbare. Nu avem nici un esemplu în istoria mai nouă a statelor europene, ca un imperiu compus din două state, care cari nici unul nu este o putere mare, totuși să și permită fie care pentru sine lueul de administrațiune a unei puteri mari și prin urmare imperiul să fie silit a purta cheltuelile înđoite ale unei puteri mari. Aceasta stare nu poate dura timp îndelungat. Deci dacă monarchia va trece cu norocire prin marea criză orientală și va intra în relațiuni normale, prima consecuență a acestor relațiuni va fi modificarea dualismului în înțelesul unei centralizațiuni, care să corespundă relațiilor financiare.

Dualismul actual mai că este punctul de culminațiune al naționalității maghiare. Ori cum se vor desfășura lucrurile în Orient, seminița maghiară va nu câștiga o pozițiune mai bună. Noi Sârbii și Croajii ne aflăm acum într-o pozițiune de tot subordinată, dar simțim pe deplin satisfacțiunea vădend ce schimbare grandioasă s'a operat în situațiunea Orientului. Înainte de aceasta numai cu un pătruniu de veac navele europene plecau pentru a scuti pe Turcia, acum însă ele au plecat pentru a ocroti pe conașionali noștri. Micul principat slav Munteșegrul a ajuns la o însemnătate, care numai un stat mai mare o ar putea pretinde. Este aceasta învingerea unui principiu, care se afirmă și față cu micul Munteșegrul. Popoarele crestine slave simțesc, că merg spre un viitoriu mai frumos.

Pe noi ne asteaptă în Orientul european o mare prefacere, care va fi hotărârea pentru soarta monarchiei noastre. Monarchia n'are nici un interes pentru a se pune într-o pozițiune ostilă contra poporașunilor crestine-slave din Turcia de astăzi.

Dar Ungaria se pune din ce în ce mai mult într-o pozițiune ostilă față cu ele. În mijlocul marelui crise orientale dvoastră nu aveți ce lucra decât să deschideți un curs de limba maghiară în Agram! Tendința, acusea în această procedere e semnificativă și de aceea, ea provoacă o indispozițiune foarte mare în Croația. Și pactul financiar cel nou cu Ungaria, cu toate că dieta Croajiei l'a primit cu majoritate de

voturi, e respins categoric din partea Croajiei.

E o dispozițiune deprimată acum în Croația dar noi Sârbii și Croajii sântem veseli, când ne gândim la viitoriu nostru, căci acesta la toată întemplarea va trebui să fie mai bun. În această privință ve putem dice: Viitoriu este al nostru.

Lui Polit i respunde ministrul president Tisza, care între altele dice, că „ori-ce națiune, care se scie afla în situațiunea sa, care nu voește ași întemeia un viitor pe ruinile altora, are viitor”.

C. Eötvös observă, că amărăciunea, ce domnesce în Croația, trebeie a se căuta în sistema de administrațiune. Situațiunea economică în Croația e aceeași ca și în Ungaria, administrațiunea financiară din Croația e tot atât de necualificabilă ca și la noi, sistema de stoacere se esplică acolo în numele Ungariei, în numele guvernului unguresc reg. — de aci provine înșurărea contra Ungariei.

Ig. Helfy: Dl Polit mi-a imputat, că așa fi đis, că memoriile lui Kossuth sânt Biblia viitoare a națiunii maghiare. Dl Polit nu-mi va lua aceasta în nume de rău, pentru că și dsa are o biblie: testamentul lui Petru I. (Aplause în stânga estremă).

Dan. Irányi dorește independența Ungariei, o Ungarie independentă însă nu suferă nici o legătură cu altă țeară. (Aplause în stânga estremă). Și dacă am veni în pozițiunea de a înține unui stat mână de amic, pentru a apera libertatea și autonomia altui stat, acest amic nu va trebui căutat în Orient, ci în Apus. (Aplause în dreapta).

Protocol

luat în ședința II-a a adunării generale a Reuniunii învățătorilor români ort. din țara Bârsiei finută în Zernesci în 24 Aprilie v. după prânț sub presiudiu ordinari.

11. Neînd gata protocolul ședinței precedente din cauza scurțimii timpului — Autenticarea lui se amână pe ședința proximală.

12. Se prezentează din partea presiudiuului o epistolă a dlui G. Proca, învățător în Rășnov, de pres. 24/4 ddo 21/4 1880 st. v., prin care epistolă numitul învățător își cere scusa, că din cauza unor afaceri nefcungurabile nu poate cerceta ședințele adunării generale din a. c.

Se decide a se privi dl Proca, de absent și supus pretensiunilor §-lui 7 lit. a) alinea 2-a din statute și concluserilor Reuniunii.

13. Se prezentează o rugare a învățătorului Ios. Morar, prin care rugare își cere scusa pentru absenție din cauza morbului documentat prin atestat medical. — Scusa se încuviințează,

14. Se cetește disertațiunea „Ochiul învățătorului ca unul dintre mijloacele de învățămînt” elaborată de dl I. Aron. — După o lungă discușiune asupra sorții acestui elaborat, se decide a se lua spre sciniță și a se păstra o copie a acelei disertațiuni în archiva Reuniunii.

15. Conform programei se pun la ordinea zilei propunerile de sine stătătoare. Pentru stilisarea propunerilor pe hârție se decide — a se suspenda ședința pre 8 minute.

16. După redeschiderea ședinței se primesc spre discușiune următoarele propuneri:

1) Propuneria făcută de Ios. Comanescu: Reuniunea să intervină pe o ficiele protopresbitereale, parochiale și pe la toate celelate autorități bisericesci și scolare, ca la începutul anului să se cumpere reusitele necesare pentru învățămînt și să se împartă copiilor de școală, dela cari apoi să se înceseze decurșive tacele recerute; cu esecutarea să însărcinează comitetul.

2) De același: Reuniunea să decidă ca de aici înainte să nu se mai țină două esamene semestrale, ci numai unul și adică

în finea lui Martie și copii de 6 ani numai după acest esamen să se oblige a cerceta școala.

3) de G. Moian: pentru evitarea parțialităților, ce se pot întempla la censurarea elaboretelor încurcate la Reuniune resp. la comitetul Reuniunii, ori ce elaborat — se înțelege scris de mână străină — se se prezenteze în legătură cu un plic sigilat, în lău trul cărui să se afle numele autorului ear pe plic să se afle numele elaboretului. După censurare se desface plicul, dacă elaboretul s'a aflat de bun, la din contră acela se arde în fața comitetului, ear elaboretul se înapoezie în modul, în care s'a prezentat; la cas, când elaboretul încurge prin postă, autorul este îndatorat a adange pe plic o adresă anonimă, pe care voiesc a i se înapoa, cu adausul „post-restant”.

4) de A. Feneșan: pe viitor membrii Reuniunii, cari vor se țină în ședințele adunării generale prelegeri practice să se adope a se țină cu deosebire prelegeri practice după metodul intuitiv, a cărui necesitate la noi este încă simțită și este de cea mai mare importanță pedagogică.

5) de A. Bârsan: pedepsa pentru acei indiviđi, cari absentează de la ședințe, în loc de 50 cr. să se ridice de fie care ședință la 1 fl. cel puțin.

6) de același: Reuniunea prin biroul seu să întrevină la autoritățile competente, ca cursurile supletore pentru limba maghiară să se țină la Brașov.

7) de același: ținerea ședinței ordinare a Reuniunii să se țină în prima Septemvre în fie care an.

8) de B. Bude: avënd în vedere, că la compunerea statutelor nu s'a prevădut împărțirea Reuniunii în subreuniuni, cari încă și țin 3 ședințe ordinare, avënd în vedere, că Reuniunea și poate esecuta agendele sale în prima linie prin comitetul seu și în a doua și prin subreuniuni, afla de bine a propune, ca §. 10 lit. a) care dispune, ca comitetul să și țină în toată luna câte o ședință, să se modifice, reducându-se numărul ședințelor comitetului Reuniunii dela 12 la 6 ședințe și adică tot la două luni câte o ședință.

9) de I. Aron: toți acei indiviđi, cari până acum sânt membrii ai Reuniunii și fac o donațiune acestei Reuniuni în sumă de 6 fl. v. a. fie în bani sau în cărți sau în alte obiecte de învățămînt, cari se urea la această sumă sau apoi prin influența lor morală ajută la înaintarea și înflorirea Reuniunii noastre se propune a se împunernici comitetul a i designa de membrii onorari ai Reuniunii

10) de același: Acei membrii ordinari, cari au demisionat dela oficiul învățătoresc seu sau stăruit cu domiciliul în alt protopopiat afară de raionul Reuniunii și s'a însuinat la comitet, că voiesc a repăși din sinul Reuniunii, se priveș și pe viitor de membrii ordinari ai Reuniunii.

11) de același: propun a se face prin singuratele comune bisericesci colete de bani pentru biblioteca Reuniunii, cari sune să se astearnă comitetului cu destinațiunea, ca să se procure opuri scinetifice, pe cari le va afla folositoare.

12) de I. Raț: după ce din fondul Reuniunii s'a procurat un dulap pentru acte, apoi mai multe protocoale legate pentru rașuni etc. și în fine s'a prelininat și procurarea unui sigil și pe rënd se vor procura și alte reusite, propun ca să se însărcineze cassarul cu compunerea și a unui inventar, în care să se înđuca toate aceste cu preful lor și acest inventar să se alătore rașunei și totdeauna la censurarea acestuia să se consuzare și inventarul.

17. Dl Ioan Dariv face un apel cătră membrii Reuniunii, prin care apel se receracă membrii numiți a prenumera foaia pedagogică „Școala română”. — Se ia spre sciniță.

La ordinea zilei continuarea deșbatelor asupra punctelor din program. Fînd timpul înaintat ședința se ridică.

D. c. m. s.

St. Iosif m. Pr. presiudinte,

G. Moian m. Pr. not. reun.

Varietăți.

* (Pensiunile ofițerilor în Austro-Ungaria). „Deutsche Ztg.” face întrebarea, că oare care este adevărată cauză, că cifrele bugetului de rebel se urcă din an în an în mod progresiv? Oare multe sisteme nouă de puscii, tunurile Uchatius, sau spe-sele mari pentru reconstruirea forță-rețelor, sunt adevărate cauze? Da, însă nu singura cauză. În preliminariul bugetului de rebel prezentat delegațiunilor, găsim la titlul „Pensionari”, unele date foarte interesante, cari ne explică mult. La acest titlu se cere pentru 1881 suma bagatelă de 11 milioane floreni, cu 412,696 fl mai mult, decât făceau cheltuielile respective în anul 1880. Dacă privind la proporțiunea dintre ofițerii pensionați și activi, rezultă următoarele cifre curioase:

	Activi	Pension.
Feldmareșal	1	—
Feldzeugmaisteri	11	15
Feldmareșali-Lieutenanți	58	91
Generali maiori	111	176
Coloneli	268	460
Leot.-col. (Oberstlieuten.)	299	390
Maiori	583	762
Capitani	3248	4010
Locotenenți (Oberlieut.)	3838	1340
Sub-locot. (Lieutenants)	3779	900

Până la locotenenți, numărul ofițerilor pensionați, este mai mare de cât al celor activi. Este aceasta o proporțiune, care poate nici nu mai are părechie. Trebuie să dăm o expresiune mirărei noastre asupra cifrelor de mai sus, adaugă „D. Z.” 176 generali-maiori și 91 Feldmareșali-locotenenți pensionați! — aceasta este un lucș, pe care n'ar trebui să l' facă o feară ca Austro-Ungaria, care luptă cu un deficit cronic. Ar fi de dorit, ca reprezentanții poporului, să nu scape din vedere această afacere atât de importantă din punct de vedere financiar.

* (O scrisoare domnească.) Cu ocaziunea petrecerii principelui Carol în Iași acesta — dicte „Timpu” a adresat primariului din capitala Moldovei următoarea scrisoare:

Domnule primar!

De câte ori Doamna și eu am venit în Iași, am simțit o deosebită plăcere de a petrece câteva timp în mijlocul patrioțicei și credincioasei sale populațiuni, care ne-a primit în totdeauna cu brațe deschise și cu aceeași călduroasă primire, ce am intimpinat-o și acum în scurtele dar plăcutete dile cât am stat în acest oraș și regretând că impregiurările nu ni-a permis a rămâne mai mult, te rog, domnule primar, să fi interpretul recunoștinței noastre pe lângă orașenii de toate stările, pentru frumoasa primire ce ne-a făcut, și să i necredințați, că dorințele, interesele și trebuințele lor vor afla, în totdeauna, un resunet în inima mea, ca și în inima țării.

Tot o dată am dispus a ție se inainta, împreună cu aceste, suma de 2,000 lei spre a se împărți la săraci și cei cu totul în lipsă de mijloace.

Mulfămindu-ți și domniei tale în particular pentru toate ingrijirile, ce ne ai dat în numele orașului, te rog să primești, domnule primar, incredințarea binevoitoare stime, ce ți păstrez. Iași în 23 Octomvre 1880.

CAROL.

* (Darea de consum) pentru carnea și vinul din Sibiu s'a licitat a treia oară și a cumpătat-o un conșorțiu de neguțatori jidani din Budapesta cu fl. 48,010, precând orașul Sibiu a făcut erariului ofert de 42,000 fl. v. a. pe anul 1881. Erariul însă a preferat a se licita darea de consum și prin aceasta a câștigat cu 6000 fl. mai mult. Cum vor eși licitanții este a lor treabă. De pagubă nu credem că vor fi, dar nici câștigul nu va fi prea mare.

* („Năsdraveni”) de ale „Observatoriului.” Unul dintre dâii abonați ai noștri, care are abnegațiunea și răbdarea a cetii pe or-

ganul blăjenesc de aici, ne trimite următoarele cu rugarea a le-publica:

„Observatoriul” raportează în Nr. 84 din 18/30 Octobre a. c. despre procesul de presă Hannia contra Munteanu. Acest raport, făcut după chipul și asemănarea redactorului de la „Observatoriul”, care vorbește apăsât despre „calumniile ridicade din partea lui Munteanu”, se termină cu următorul pasagiu:

„Este de însemnat, că același paroch Munteanu a fost condamnat tot în lumile din urmă pentru o bătaie de cărciumă de către două instanțe la închisoare pe 15 zile.”

În Nr. 87 din 10 Noembre același „Observatoriul” de groaza procurorului, cu care altfel nu slăbește a amenința, pe alții, prezentează mult prețuitul lui se public cetitor următoarea „correspondență”, de astă dată de sigur „originală” și autentică:

„Domnule redactor! În virtuțele legii de presă ție provoc prin aceasta a declara alinea ultimă din raportul „Observatoriului” Nr. 84 a. c., după care eu ași fi fost condamnat la închisoare de 15 zile, de o rețuțioasă scornitură.

Gura-riului, 28 Octbre 1880.

Ioachim Munteanu, paroch.”

* (Colonia ungurească din România). „Ellenzék” din Cluj ne spune, că d. Lud. Vändori, redactorul diarului din Bucuresci, a rugat pe d. C. Tiszsa, ca aceasta să mijlocească grație cu ocaziunea căsătoriei arhiducelui Rudolf la vre o cinici mii de Unguri, fugiți de cătănie (refractori) de la 1867 incoace și rătașiți prin România, de unde nu cutează să se mai întoarcă în patria lor. Tot Vändori ar fi reclamat la d. Benjamin Kallay șeful de secțiune în ministeriul de esterne, din cauză, că la armele (insignia) austro-unguresci de la consulatele din România se ved numai inscripțiuni germane și românesci, ear maghiare nu, și fiind-că Kalay ar fi respuns, că spre acel scop nu s'au votat spese. Vândory promise în numele coloniei maghiare din România, că vor plăti Maghiarii aceea din pungile lor. Este bine de dl Vändory dacă poate dispune așa de ușor de pungile altora.

* (Un defraudant cu umor.) Perceptorul de dare din Dabrova în Galiția defraudând 12,000 fl. din cassa statului și predânduse el singur procurorului de stat a țis: Este adevărat, că eu am defraudat banii statului, da cu toate aceste statul nu este păgubit, de oarecu punându i eu în loterie, tot el i'a primit earăși și eu cugeț că ministru de finance, care este compatriotul meu, va considera această impregiurare drept dovadă necleată.

* (Un ceasornic ca detectiv.) Unui profesor din Pesta i se fură zilele aceste ceasornicul de masă, și anume de cele deșteptătoare, de un lucrător, care era ocupat în casele sale. Profesorul îl bănuți numai de și făcu cu un polițaiu o perchiștie a casă la densus. Nu se putu găsi nimic și cercetătorii se gătiau de plecarea, când dintr'un dulap se auți un sunet surd, care bătă de 12 ori. Era ceasornicul furat, care fusese potrivit, și se făcuse singur detectivul pentru ora 12, nechematutului seu posesor.

* (O șarlatanie gigantica în Rusia.) Correspondentul din Petersburg al diarului Standard istorisese un specimen despre șarlataniile, ce se comit la vistieria statului. Fiindcă și în Rusia este obiceiul, de a da din fondurile statului bani pentru construcțiuni fosiitoare, directorii unei căi ferate se adresară mai de unăși cătră ministru cerënd un imprumut pentru a îndoi linia ferată și pentru cumpărarea materialului necesar pentru esplotare.

Ei propuseră 130 locomotive, fie care cu câte 29,000 rube; 3000 va-

goane, fie care cu câte 1430 rube și 1 și jumătate milioane funți de sine cu un preț mare. Ministerul a admis prețurile și a aprobat creditul. Reușind directorii până aci, pășiră la comandarea materialului și anume cu prețurile următoare: locomotivile cu câte 25,000 rube, vagoanele cu câte 1170, sinele cu câte 45 copeci funtul, așa că le rămăna în buzunar aproape 2 milioane rube. Mai aveau încă un pas de făcut pentru a și asigura prada. Prețurile din contracte pentru cumpărarea materialului trebuiau să coincidă întocmai cu creditul; de aceea directorii căilor ferate instruiră pe directorii de fabrică, ca în contractele lor să scrie prețul propus ministeriului. În punctul acesta însă n'au nimerit-o, căci constructorii de mașini denunțară ministruil de finanțe, Greig, întreaga manoperă, și acesta anulă creditul.

* (Un sarcofag antic roman) s'a aflat de curënd lângă Pesta cu prilegiul săpării unui canal. Sarcofagul e foarte interesant și după desgroparea lui deseveșită fu dat muzeului național maghiar din Badapesta. Sarcofagul este tot de fer și încă foarte bine conservat, de 3 metrii lungime și de 2 metrii lătime. Într'unul s'a găsit un schilet femeiesc de o mărime neobicuinută, carea avea la cap, și la picioare vase de sticlă cu sculpturi deosebit de frumoase. Apoi s'au mai aflat în sicriul acesta și un cuțit cu tăiș și plăsele de aur, o lingară de argint, o foilă de metal, care conținea o materie neagră de soiu tutunului de nas, și în sfârșit mulți bani și alte lucruri mărunte, dar foarte interesante.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Istoria aritmeticei și principiile fundamentale

la tractarea Aritmeticei în școala populară. (Disertațiune finută în adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români din Teara Bârsei” la 26 Aprilie 1880 în Zernesci) de

Dometiū Dogariu.

Învățătoriu la școala primară din Satulung.

(7 Urmare).

5. Esercițiile în calculul verbal s'e nu fie numai eserțiiți intuitive și cugetătoare, ci s'e fie și eserțiiți limbistice.

Este cunoscut, că elevii, dacă nu s'unt deprinși la răspuns, dau răspuns numai pe jumătate. Deci învățătorul să se năzuiască încă dela intrarea elevului în școală a-l deprinde ca să răspundă totdeauna în țiciri întregi, adecă elevul să repeteze totdeauna întrebarea, căci numai atunci își poate afla aritmetica adevărată ei însemnată pedagogică în școala elementară.

b). Principiile pentru calcul în scris s'unt următoarele:

Principiul I.

Toată calculațiunea s'e fie basată pe pricepere, s'e îndemne, s'e atragă și s'e provoace la cugetare.

A calcula însemnează a afla din numeri cunoscuți alți numeri necunoscuți, așa dară calculațiunea este o cugetare despre numiri și raporturile dintre numeri.

Calculațiunea cu pricepere se bazează mai întâiu pe cunoascerea și judecarea adevărată a raportului de lucru și de numeri, ce se cuprinde într'o temă, de unde rezultă modul dependenței numerilor căuțați dela cei dați, și că de unde și prin ce operațiune se pot afla numerii căuțați. Fără de această cunoascere adevărată și fără de o judecare serioasă nu este cu putință a se face nici un calcul formal. Această judecare, carea de altmintrelea fără de adevărată cu-

noascere este cu neputință, face capul lucrului în aritmetica elementară, și așa ea trebuie s'e și promeară fiecărui operațiuni astfel încât s'e rezultate care operațiune trebuie aplicată, adică operațiune ori celelate. De aceea nici s'e să nu ne prea spargem capul, la primirea unei teme, cu modul, cum are de a se rezolvă, căci aceea are de a se afla de sine, dacă școlarul pricepe tema, ci avem numai să privim bine raporturile date. Dacă școlarul nu pricepe tema, atunci cauza zace sau în necunoascerea raporturilor de lucru sau de număr. Deci datorința învățătorului este s'e delature pedecile, cercând, unde zace cauza în aceea sau în amândouă. Prin urmare mai înainte de a fi lăsat școlarul la calcularea temei, trebuie s'e și premeargă o pătrundere intuitivă în deslegarea temei, căci pricepera temei se are la calcularea ei, ca cauza la urmare.

Un esemplu practic ne va lămuri mai bine, ce este de a se înțelege sub relațiunea de lucru și de numeri dintr'o temă și cum are de a se explica.

S'e presupunem, că tema ar. suna așa: Petru Pătrânjel dă imprumut lui Grigorie Morcov 425 fl. pe un an de zile cu 12 procente. Căți are s'e capete dară Petru Pătrânjel dela Grigorie Morcov după expirarea termenului? Rezolvirea acestei teme nu va fi cu putință, dacă elevul nu știe, ce însemnează cuvântul „procent”. Așa trebuie negreșit copilului explicat, și această explicare se numesce explicarea relațiunilor sau raporturilor de lucru, sau și analiza reală. Deci, explicarea are s'e se facă în cuvinte scurte și într'un mod cât se poate mai simplu. D. e. Oamenii de multe ori s'unt siliți a imprumuta bani dela alții. Ei pentru folosirea acelor bani de multe ori plătesc câte ceva. A ceea ce se plătesc pentru 100 fl. se numesce „procent”. Acum urmează analiza numerilor numită analiza numerală. Învățătorul face pe elevi a cunoașe, că Grigorie Morcov are s'e i dea lui Petru Pătrânjel după un an de zile mai mulți bani, de căți a fost imprumutat. Negreșit mai mult, căci mai întâiu va da suma de 425 fl. ce a fost imprumutat-o, apoi un plus de 12 fl. la fie-care sută. Câte sute a imprumutat de atâtea ori va da și acest plus.

Calculațiunea are s'e se facă mai întâiu verbal, apoi în scris și prin conclusiuni simple. D. e. Petru Pătrânjel are s'e capete odată 425 fl. și pentru fie-care sută câte 12 fl., va s'e dică de 4×12 fl. = 48 fl. adași lângă capitalul de 425 fl. fac 425 fl. + 48 fl. = 473 fl., apoi încă procentele dela 25 fl., cari s'unt ¼ din 100 fl., fac earăși ¼ din 12 fl., adecă 3 fl., adași lângă 473 fl. dau suma de 476 fl.

$$\begin{aligned} \text{Avem dară posturile: } & 425 \text{ fl.} \\ & + 4 \times 12 \text{ fl.} = 48 \text{ " } \\ & + \frac{1}{4} \text{ din } 12 \text{ fl.} = 3 \text{ "} \\ \hline \text{Suma } & \dots \dots 476 \text{ fl.} \end{aligned}$$

Calculațiunea cu pricepere se bazează al doilea pe deplina înfățișare verbală, ear nu pe așa numita probă nici pe consunarea rezultatului din carte, căci altcum școlarul nu mai cugetă, ce a lucrat, ci caută neincetat după aflarea facilitului (rezultatului). Drept aceea învățătorul s'e nu lase pe elevul la calcula ceva, ce el n'a înțeles mai înainte bine, pentrucă numai atunci se poate lua școlarul la dare de seamă pentru ce a lucrat așa și în altcum. De aci rezultă, că elevul totdeauna să lucre cu cunoștință, căci un lucru fără cunoștință este un mecanism orb.

(Va urma).

Economic.

Sibiu 9 Noembrie n. Pro. hectorilor: G. rău n. 7.30—5.90; grău s'căreș n. 5.80—6.50; șăcară n. 5.—5.90 Orz n. 3.90—4.30; Ovăș n. 1.90—2.80 Cucus n. 2.90—3.80; Mălina n. 6.—7; Cartofi n. 1.60—2; Semăncă de c'ăneș n. 4.—5; Mazore n. 7.—8; Linte n. 9.—10; Fasole n. 5.—6.50 pr 50 chilo: Păină de păne n. 7; Slănină n. 86.—88;

Unsoare de porc fl. 36.—40; Săbrut pro 50 chilo fl. 15—17; Săde luminări fl. 24—25; Lumi-nări de să 50 chilo fl. 24—28; Săpun fl. 19—21; Fân pro 50 chilo fl. 1.—Căneapă pro 50 chilo fl. 16—18. Lemne vârtosae de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo; carne de vită —46— cr.; Carne de vișel 35—50 cr. carne de porc 46—50 cr.; carne de berbec 24—26 cr.; ouă 10 de 25 cr.

Estras din toaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 26 Noemvre și 27 Dec. imob. lui Șofran Sușea și soți în Lăjduc (judec. cerc. Sămărtin); în 14 Dec. 1880 și 14 Ian. 1881 imob. lui Ioan George Műferdt în Sibiu (trib.); în 19 Noemvre și 20 Dec. imob. lui Pavel Kad ar în Deda și Toplița (judec. cerc. Reghen); în 10 Dec. imob. lui Nicolau Crăciun și soți în Lăjduc (judec. cerc. Sămărtin); în 20 Dec. 1880 și 20 Ian. 1881 imob. lui Eugen Bodo în Caradna (trib. M. Oșorhei); în 26 Noemvre și 26 Dec. imob. lui Ioan Stefan Gligore în Vecerd (judec. cerc. Mediaș); în 27 Noemvre și 29 Dec. imob. lui George Bakk și soți în Daloc (trib. K. Vașarhely); în 17 Dec. imob. remasului după Ioan Beu în Apoldul de jos (trib. Sibiu); în 20 Dec. 1880 și 19 Ian. 1881 imob. femeiei Kajta Tűzeș în Gherla (judec. cerc.); în 27 Noemvre și 29 Dec. imob. soției lui Wolfgang Șerban în Reghin (judec. cerc.); în 1 Dec. 1880 și 4 Ian. 1881 imob. lui Pavel Oancea în Rêhșu (judec. cerc. Sebeș).

Bursa de Viena și Pesta din 11 Noemvre 1880

Table with 3 columns: Item, Viena, Pesta. Includes items like Renta de aur, Emisiune de oblig., Oblig. de stat, etc.

ad Nr. 225 1880. 2—3

CONCURS.

Conform părintesii ordinațiuni consistoriale dăto 11 Septemvre a. c. Nr. scol. 3065 se escrie al II-lea concurs pentru ocuparea postului vacant de învățătoriu diregent în clasa a III-a din Herman, cu termenul până la 23 Noemvre a. c. st. v. în care și va fi alegerea.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

250 fl. v. a. din cassa alodială, cu prospect de 300 fl. și 1/2 din stola parochului ca cantor, apoi dela toată familia câte 7 litre bucate, ear' dela neorustici câte 25 cr. și locuință în edificiul scoalei.

Dela concurenți se cere să aibă cel puțin 5—6 clase gimnasiale, cunoștința limbei germâne și maghiare, apoi a cântărilor bisericesci, și a mușiciei vocale pentru formarea unui chor, și să fie și cleric.

Concurenții vor adresa petițiunile la subserisul provădute cu documentele necesare.

Brașov în 27 Octomvre 1880.

In conșlegere cu comitetul parochial. Ioan Petric m. p., protop. în trat. II al Brașovului.

Redactor respunător: Nicolau Cristea.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIU.

A eșit de sub presă:

[68] 3

CALENDARIU pe anul comun dela Christos 1881.

Anul al treișcoitea.

Prețul unui esemplar legat 30 cr., pentru vândători nelegat 23 cr. v. a. și legat 25 cr. v. a.

CUPRINSUL:

Calendarul (julian și gregorian, cu însemnarea exactă a Evangeliilor și glasurilor de peste an). — Pătrarele lunilor. — Genealogia casei domnitoare austriace. — Regeții europeni. — Reșvițul postal și telegrafic. — Taca de timbru pentru polițe și documente. — Măsurile nouș și vechi.

Șematismul

(41 pagine cu câte două coloane)

bisericii ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania, cuprinșd și protopresbiterii, administratorii protopresbiterali și parochii cu comuncle bisericesci din archidieceasa.

Ierarhii metropolilor învecinate din Austro-Ungaria.

Vănoătorea, (Novelă). — Poesii. — Conceptul șeptemănilor. — Însemnarea tîrgurilor. — Anunțuri.

Administrațiunea tipografiei archidiececane în Sibiu.

Audiți, vedeți și mirați-vă!

Mărfurile de argint Britania, primite dela o masș concursuală a unei mari Fabrice de argint Britania, devenite falită, se dau cu ori ce preș sau mai bine șiă gratuit.

Trimieșd fl. 7.— în bani gata s'au cu ramburs ori cine primeseș următoarele 50 obiecte cu a patra parte din valoarea reală, și adică:

- 6 Cușite de masă escelente, mîmunchi de argint Britania, Bucii cu enșiri adovărat engleșeci
6 Furcute de cele mai fine, argint Britania, dintr'o bucată.
6 Linguri de mîncare de argint Britania, grele și massive.
12 Lingurite de cafea de argint Britania, de cea mai bună calitate.
6 Sustițoare de cușite de argint Britania, de cea mai bună calitate.
1 lingură mare de lapte de argint Britania, masivă
1 lingură mare de supă de argint Britania, grea.
9 Tave de prezentat cislate foarte fine.
2 șteșnețe pe masă de salon Britania pline de efec.
1 coră de pian masivă de argint Britania.

Toate 50 obiecte sunt fabricate din cel mai fin și cel mai solid argint Britania, care este unicul metal ce există pe lume care în veșci rămăie alb și nu se poate deosebi de argintul adevărat nici după o folosire de 30 ani; pentru aceasta garantează.

Afară de aceste mai sînt:

- 18 cușite, furcute și linguri de argint Britania, câte 6 bucii toate 18 laolaltă fl. 3.75
6 linguri mici de cafea de arg. Brit. mai nainte cu fl. 3.— acum numai cu fl.—60
1 lingură de supă
6 tave
6 sustițoare de cușite
1 cutie de zăchar
1 păroche șfeșnice mai mari
1 cloșofel de masă
1 păhar de ouă
1 perapini și salniță
1 Carafine p. oșet și uleiu
1 uncalță de foc grea de pus pe masă mai nainte fl. 3.— acum numai cu fl.—35

Came de cafea și țec a fl. 2, 2.50, 3, 4; clesco de zăchar a cr. 35, 50, 80 fl. 1; cutii de zăchar a fl. 2, 2.50; prescriștoriu de zăchar a cr. 25, 40, 75, 90 fl. 1; carafine de oșet și oleiu a fl. 2, 2; cutii de unt a cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.

Ca dovadă, că anulul meu

nu este înșcoțorie,

mă deoblig prin aceasta în public, dacă marfa nu convine, a o re'toarce fără nici o greutate. Îndrept la epistolele de mulșămînt ce mi-u venit, și pe cari îmi voi permite a le publica sucesiv. — Cine doreșce deci a primi pe banii sei o marfă bună și solidă și nu lăpădătură, să se adreseș numai către

A. Fraiss,

Viena, Rothenthurmstrasse 9, vis-à-vis de palatul archiepiscopesc.

Neoplanta. 1875. Medalie de argint. Seghedin. 1876. Medalie pentru merite. Image of a bell.

CLOPOTE DE TOATĂ MĂRIMEA pe lângă hotărirea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă clopotele găurite, inventate de dênșul, a căror sunet este mai adănc decât acelor de construcțiunea vechie și care, fiind de 100 punți, sînt asemenea celor de 140 punți de construcțiunea vechie. Se face din metal de clopot și toci de 40—50 chilo greutate și avënd un ton foarte gros.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărimea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de proasce portative și de mână.

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novotny în Timișoara.

[43] 9—12

„Albina”,

instituit de credit și de economii în Sibiu,

acordă împrumuturi numai cu 6 1/2 % interese la an pe hârtio de valoare ungueresci, austriace și româneșci, pe aur și argint, pe propriile sale scrisuri fonciari cum și pe scrisurile fonciari ale altor institute de credit ipotecar.

Sibiu 12 Noemvre 1880.

[70] 1—2 Direcțiunea.

Numai odată se ofere o ocașine așa de favorabilă de a procura un orologiu escelent cu jumătate prețul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lăsat ieatînș și Elveșia. Conșeșcerea a fost emigrarea lucrătorilor în masse, reprezentată de noi, care o cam dînău și cea mai însemnată fabrică de orologe, a închis de o cam dată fabrica sa, încred înfăndu-ne pe noi cu vîndărea fabricatorilor sale. Aceșta așa numitele orologe-de-buzunariu-Washington sînt cele mai bune de pe lume, sînt foarte elegant gravate și înfrumșeșe și lucrate după sistem american.

Toate orologe sunt repassate (examinate) pe secundă și garanțim pentru fie-care 5 ani

Ca dovadă a garanției șure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin această în public, că șintem gata a repini și schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu fără cheie de întors la toartă, cu mantelă de cristal, regulate cu acuratețe eștra-ordinară pe secundă; afară de această aurite prin electro-galvanism nou, dimpreună cu lanș și medalion etc., prețul de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unml.

1000 ancore esemplare de lueș din nichel-argint, cu 15 rubinuri cu cadranul în electritate, foarte fine regulate. Orologele au costat mai nainte fl. 21, acum numai fl. 7.25 de unml, toate repassate pe secundă.

1000 orologe-cilindri înfrumșeșe în capsulă de nichel argint, cu știelă țată de cristal pe 8 rubinuri foarte fine repassate, dimpreună cu lanș medalion și cutie de catifea, mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unml.

1000 orologe ancore de argint veritabil de 13 loși, probat de oficiul monetar în cr. r. pe 18 rubinuri, afară de această aurite prin electritate, foarte fine regulate. Orologele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 11.40 unml.

1000 orologe remontoire-Washington de buzunariu din argint greș și veritabil de 13 loși, probat la oficiul c. r. de punciare, pe lângă garanție severă repassate pe secundă, cu mecanism de nichel așa înecit orologe aceste n'au nici când lipsit de reparatură. Orologele aceste au costat mai nainte fl. 35 și astăzi se capșă cu prețul fabulos de eștu numai cu fl. 16. Afară de această lângă fie-care orologiu se dă grațiu un lanș, medalion și cutie de catifea.

1000 orologe pentru doamne de aur veritabil cu 10 rubinuri, mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orologe remontoire de aur veritabil pentru domni sau doamne, mai nainte cu fl. 100 acum cu fl. 40.

650 orologe de părete cu încuadratură de emăntul cel mai fin și cu mecanism de sunat, mai nainte cu fl. 6 cum cu fl. 3.75 unml repassat.

650 orologe destepătoare cu apar de larmă, foarte fine regulate, aplicabile și ca orologe pe masa de scris, mai nainte fl. 12 acum numai fl. 4.80.

650 pendule cu lucra foarte fine de sculptură în cășulii înalte gotice de lemn, de întors în fie-care a optă și, regulate fine pe secundă, foarte frumoase și impoșante; de oare-cu un asteliu de orologiu și în 20 de ani mai are preș îndoș, să nu lipsesc asteliu de orologiu din nici o familie, mai cu samă pentru că asteliu de piceș de cabinet este decor în fie-care locuință. Orologele aceste costau mai nainte fl. 35, acum numai fabulosul preș excepțional de eștu de fl. 16.75 unml.

Comandăm cine-va orologe pendule are să adauge și o arvună.

Adresa:

Desfacere de orologe

Fabricice de orologe Fromm. Viena, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Epilepsia (boala grea), șgărciuri, și casurile cele mai îndărătnice, le vindec în timpul cel mai seurt după o metodă proprie numai mie și totdeauna cu suces, și în scris. Medic special Dr. Helmsen în Berlin N. W., Louisen Strasse 32. Sute s'au vindecat deja. [66] 7—24